

Nr 238.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen med förslag till förordning om vissa ändringar i förordningen den 28 oktober 1910 angående bevilning av fast egendom samt av inkomst och till förordning om ändrad lydelse av 50 § i förordningen den 28 oktober 1910 om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering; given Stockholms slott den 3 juli 1914.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för den 28 mars 1913 och denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att antaga härvid fogade förslag till

1:o) förordning om vissa ändringar i förordningen den 28 oktober 1910 angående bevilning av fast egendom samt av inkomst; samt

2:o) förordning om ändrad lydelse av 50 § i förordningen den 28 oktober 1910 om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förbliver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Axel Vennersten.

Förslag

till

**Förordning om vissa ändringar i förordningen den 28 oktober 1910
angående bevilning av fast egendom samt av inkomst.**

5 Kap.

Om efterbeskattning.

13 §.

Har någon i uppgift eller upplysning, som avgivits till ledning vid taxering, lämnat oriktigt meddelande eller har uppgiftspliktig underlåtit avlämna uppgift eller infordrad upplysning, och har därav föranletts, att inkomst icke blivit taxerad eller blivit för lågt taxerad, skall, då sådant kommer till vederbörandes kännedom, den skattskyldige taxeras till bevilning för det beskattningsbara inkomstbelopp, som genom berörda förfarande förut undgått beskattning. Bevillningen skall härvid påföras den skattskyldige till belopp, som genom förfarandet undandragits.

Efterbeskattning på grund av denna paragraf må icke ske senare än fem år efter det år, då inkomsten rätteligen bort taxeras. Har den skattskyldige avlidit, åsättes taxeringen hans dödsbo; dock att sådan taxering icke må ske senare än ett år efter utgången av det kalenderår, under vilket bouppteckning blivit ingiven för registrering eller förrättad av vederbörande domstol eller magistrat. Stårbhuset svare icke för den på taxeringen belöpande skatten med mera än tillgångarna i boet. Är boet skiftat, påföres bodelägare icke mera än vad av skatten belöper å hans lott och i intet fall mera än hans lott i boet utgör.

6 Kap.

Beskattningsort m. m.

14 §.

Skattskyldig taxeras — — — den avlidne senast varit eller bort vara mantalsskriven; eller då sådan ort ej finnes: där inkomsten huvudsakligen förvärvats.

Då efterbeskattning jämlikt 13 § äger rum, skall inkomsten taxeras där, varest densamma, om den i rätt tid blivit taxerad, skolat vara föremål för taxering.

15 §.

Konungen — — — uppsägning.

Denna förordning skall tillämpas från och med den 1 januari 1915.

Särskilda anvisningar till ledning vid taxeringen.

---

3 §.

Med avseende å vad i 14 § *b)* av förordningen angående beviljning av fast egendom samt av inkomst stadgas angående ort, där inkomst av *bankrörelse* skall beskattas, iakttages, att, då rörelsen drivits vid flera kontor, alla omkostnader och förluster under räkenskapsåret av sådan beskaffenhet, att vid beskattning avdrag därför äger rum, påföras rörelsen i dess helhet, varefter beräkningen av den del av beskattningsbara inkomsten, som belöper å varje särskilt kontor, sker på följande sätt. De belopp, som enligt kontorets månadsrapporter vid varje månads slut balanserats å kontorets in- och utlåningsräkningar, sammanläggas och summan delas med månadernas antal, varefter den sålunda erhållna kvoten anses utvisa medelbeloppet av kontorets in- och utlå-

ning för året. Efter det förhållande, vari denna in- och utlåning står till den på enahanda sätt bestämda, sammanlagda in- och utlåningssumman för alla kontoren, uträknas den del av beskattningsbara inkomsten, som bör taxeras i den ort, där kontoret är beläget. Utelöpande postremissväxlar inräknas icke i in- och utlåningsrörelsen.

Vidkommande inkomst — — — — finna skälig.

4 §.

Utlänning, som efter därtill enligt särskild författning förvärvad rätt reser omkring i landet och för egen eller annans räkning bjuder ut till försäljning eller försäljer av honom medförda eller eljes i riket befintliga varor, skall erlægga bevillning i enlighet med de i 8—14 §§ av bevillningsförfordningen bestämda grunder; skolande vad sålunda är vordet stadgat äga tillämpning även i det fall, att utlänning medför utländska varor, som förut blivit under en eller annan form rekvirerade.

Efterbeskattning.

11 §.

Genom efterbeskattning enligt 13 § skall bevillning för den inkomst, som undgått beskattning, påföras till det belopp, varmed den förut erlagda skatten understiger det skattebelopp, som bort påföras, därest den skattskyldiges hela till bevillning beskattningsbara inkomst i rätt tid taxerats till riktigt belopp.

Exempel. En skattskyldig har år 1911 uppgivit sin inkomst till 750 kronor. Med anledning härav har bevillning påförts honom för ett beskattningsbart belopp av 300 kronor med 30 öre. År 1915 upptäckes, att uppgiften varit oriktig, i det att inkomsten utgjort 1,800 kronor. Följaktligen skall år 1915 utan sammanblandning med den taxering, som då må varda den skattskyldige åsatt för inkomst år 1914, genom efterbeskattning påföras honom bevillning för ett beskattningsbart belopp av 1,500 kronor med 1 krona 50 öre.

Förslag

till

Förordning om ändrad lydelse av 50 § i förordningen den 28 oktober 1910 om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering.

50 §.

Den, som taxerats till inkomst- och förmögenhetsskatt å ort, där han icke är mantalsskriven eller eljes skattskyldig för dylik skatt, så ock den, som taxerats till bevillning för samma inkomst å mer än en ort eller eljes till inkomstbevillning å ort, där han icke varit för sådan bevillning skattskyldig och ej heller mantalsskriven, äge att häröver anföra besvär hos kammarrätten. Besvären skola, vid påföljd att eljes icke varda upptagna till prövning, inom natt och år, efter det att utskylder vederbörande avfordrats, ingivas till Kungl. Maj:ts befallningshavande i län, inom vilket taxering skett, varefter med ärendet förfares i enahanda ordning, som i 49 § 2 mom. stadgas. Avse besvären taxering för samma inkomst å mer än en ort och hava utskylder därför avfordrats vederbörande å olika tider, räknas besvärstiden från det senaste kravet.

Vad sålunda är föreskrivet gäller jämväl för de fall, att någon obehörigen taxerats till bevillning för fast egendom eller att någon jämligt gällande bestämmelser efterbeskattats å ort, där han icke eljes är skattskyldig för inkomst- och förmögenhetsskatt eller bevillning det år, efterbeskattningen sker, och där han ej heller är mantalsskriven.

Denna förordning skall tillämpas från och med den 1 januari 1915.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 28 mars 1913.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern STAAFF,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve EHRENSVÄRD,
Statsråden: PETERSSON,
SCHOTTE,
BERG,
friherre ADELSWÄRD,
PETRÉN,
STENSTRÖM,
SANDSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet friherre Adelswärd anmälde Riksdagens skrivelse, nr 37, den 9 mars 1912 i fråga om införande av stadgande om efterbeskattning i förordningen angående bevilning av fast egendom samt av inkomst och yttrade därvid:

Frågan om att med vårt beskattningssystem införliva föreskrift om eftertaxering väcktes samtidigt med att man under 1890-talet på allvar upptog tanken att i vårt land i en mera vidsträckt omfattning införa obligatorisk självdeklaration till ledning vid taxeringsförfarandet. Det förslag till förordning angående inkomstbevilning, som den 2 november 1894 avgavs av därtill förordnade kommitterade, innehöll jämte bestämmelser om obligatorisk självdeklaration även, såsom en naturlig konsekvens härav, stadganden om eftertaxering och efterbeskattning av

sådan inkomst, som på grund av veterligen oriktigt meddelande i avgiven uppgift eller upplysning eller av annan orsak undgått bevillning.

I det förslag till ny förordning angående bevillning av fast egendom samt av inkomst, som, till någon del byggt på nämnda kommittéförslag, framlades vid 1897 års riksdag, fanns upptagen bestämmelse om eftertaxering; och motiverades förslaget i denna del av föredragande departementschefen därmed, att genom berörda bestämmelse skulle ändring göras i ett av ålder hos oss bestående förhållande, som för visso icke ägde motsvarighet i något annat lands inkomstskattelagstiftning och i övrigt syntes sakna varje grund i rättvisa eller billighet, det förhållande nämligen, att ett inkomstbelopp, som vare sig med eller utan den skattskyldiges eget åtgörande ett år undgått taxering, därmed ock framgent skulle vara därifrån fritaget. Vid behandlingen inom Riksdagen av det framlagda förslaget, vars bestämmelser om utsträckning av deklARATIONSTVÅNGET icke vunno Riksdagens bifall, blevo jämväl föreskrifterna om eftertaxering på hemställen av bevillningsutskottet utslutna. Utskottet förklarade sig nämligen anse, att, då de föreslagna bestämmelserna om eftertaxering av inkomst, som av en eller annan anledning undgått bevillning, tillkommit i sammanhang med och såsom en följd av väckta förslag rörande ett vidsträcktare införande av obligatorisk självdeklARATION, samt det med hänsyn till Kungl. Maj:ts förslag icke syntes böra ifrågakomma att införa eftertaxering annat än under nämnda förutsättning, så borde, sedan frågan om införande av obligatorisk självdeklARATION i följd av kamrarnas olika beslut förfallit, därav följa, att frågan om eftertaxering icke heller för det dåvarande borde upptagas.

Sedermåra upptogs frågan om eftertaxering av 1897 års kommunal-skatteskommitté, som i sitt den 18 maj 1900 avlämnade förslag insatt bestämmelser i ämnet i såväl förslaget till förordning angående bevillning av inkomst som förslaget till lag angående kommunal taxering och skattskyldighet. Emellertid ledde som bekant detta kommittébetänkande icke till några direkta resultat i fråga om reformering av vår beskattning; och sålunda blev tills vidare allt fortfarande eftertaxeringen en för våra skattelagar främmande anordning.

I de nu omförmälda förslagen synes frågan om eftertaxeringens inverkan på den kommunala beskattningen icke hava närmare berörts. Av själva förslagen att döma synes avsikten hava varit, att den inkomst, som undergick eftertaxering, skulle tagas till beskattning i kommunen och detta tillsammans med annan inkomst, vilken samtidigt med den verkställda eftertaxeringen blev i vanlig ordning taxerad.

En ändring i den uppfattningen, att den eftertaxerade inkomsten borde även kommunalt beskattas, kom emellertid till synes, när frågan om eftertaxering ånyo upptogs till behandling.

De kommitterade, som tillsatts med anledning av 1901 års Riksdags hos Kungl. Maj:t framställda begäran om utredning angående införande av obligatorisk självdeklaration och en särskild enligt vissa grunder såsom bevilning till staten utgående, men från allmänna bevilningen fristående, direkt skatt, yttrade — i sitt den 15 oktober 1901 dagteknade betänkande med förslag till bestämmelser om inkomstskatt och obligatorisk självdeklaration — angående frågan om eftertaxering, att, då med ett genomfört deklarationssystem taxeringen i regel komme att grundas på avlämnade uppgifter, fordrade rättvisa och billighet, att, om i följd av försummad uppgiftsskyldighet eller avlämnad oriktig uppgift inkomst icke taxerats eller taxerats för lågt, eftertaxering ägde rum, så att den skattskyldige, då den uteblivna eller oriktiga taxeringen komme i dagen, finge erlägga skatt för den inkomst, som icke blivit förut beskattad. I ett progressivt skattesystem måste eftertaxeringen uppenbarligen rättas efter förhållandena det år, då taxeringen bort ske, så att hänsyn toges till den skattskyldiges hela inkomst detta år och den skattefot, som då varit bestämd. Kommitterade, som ansett den tid, inom vilken eftertaxering finge äga rum, böra bestämmas till fem år, hade emellertid icke funnit sig under dåvarande förhållanden kunna föreslå eftertaxeringens utsträckande även till bevilningen, och detta desto mindre som bevilningen utgjorde grund för kommunalbeskattningen.

På grundval av sistnämnda kommitterades förslag avläts till 1902 års Riksdag proposition om en inkomstskatt, vari finnas i huvudsak upptagna de av kommitterade förordade bestämmelserna om eftertaxering. Dessa bestämmelser blevo av Riksdagen godkända, och återfinnas i 35 § av den författning om inkomstskatt, som på grund av Riksdagens beslut i anledning av berörda proposition utfärdades den 21 juni 1902.

Vid den mindre revision av bevilningsförordningen, som, föranledd av inkomstskattelagens införande, verkställdes år 1903, bragtes icke på tal frågan om upptagande i förstnämnda förordning av bestämmelse om eftertaxering, utan synes man hava godkänt den uppfattning, som framträdde i 1901 års kommitterades uttalande mot eftertaxeringens utsträckande till bevilningen och kommunalbeskattningen.

Om man frånser ett förslag av enskild motionär vid 1904 års Riksdag om införande av ett slags efterbeskattning vid bevilningstaxeringen, vilket förslag Riksdagen avslag, sedan bevilningsutskottet

avstyrkt detsamma huvudsakligen på den grund, att det icke stode i god överensstämmelse med bevillningsförordningens då gällande stadgande om taxering av inkomsten för det löpande året, har sedermera frågan om eftertaxering av inkomst, beskattningsbar till bevilling, fått vila, tills den av Riksdagen åter upptogs nästlidet år. Dock torde böra framhållas, att vid framläggande för 1910 års Riksdag av förslagen till den reform av den direkta beskattningen till staten, som nämnda år genomfördes, uttalades av föredragande departementschefen, att det syntes honom vara påtagligt, att efterbeskattning även med avseende å inkomstbevilling och kommunalutskylder, såsom några länsstyrelser i avgivna yttranden över förslagen ifrågasatt, borde genomföras, men att frågan dock icke kunde upptagas till lösning i det skede, vari reformarbetet med avseende å skattelagstiftningen då befunno sig.

Uti Riksdagens nu förevarande skrivelse, som tillkommit på grund av väckt motion, anför Riksdagen — efter att hava lämnat en kort historik i ämnet — till en början följande:

»Vid 1910 års skattelagsreform blev inkomstskatteförordningens bestämmelse om efterbeskattning överflyttad i den nya förordningen om inkomst- och förmögenhetskatt och, i huvudsak oförändrad, tillämpad å denna skatt. Härigenom erhöll regeln om efterbeskattning en vidgad betydelse, i det densamma, efter det bevillingen ej längre skulle utgå till staten, blev gällande för hela den direkta beskattningen till staten. I bevillningsförordningen, som bibehölls blott av hänsyn till den kommunala beskattningen och i avvaktan på dess blivande omläggning, infördes däremot icke någon motsvarande bestämmelse.

Ifrågavarande åtskillnad mellan de båda beskattningsförordningarna och, såsom följd därav, mellan skattskyldigheten till staten och till kommunen, synes Riksdagen icke vara grundad på verkliga sakskaäl, men kunna under vissa förhållanden leda till uppenbara oegentligheter i beskattningshänseende. Enligt vad upplyst blivit, saknas ej exempel på, att frånvaron av kommunal efterbeskattning berett skattskyldig möjlighet att genom oriktigt uppgivande av sin inkomst vinna obehörig minskning i sina kommunalutskylder. Det har vid frågans behandling inom Riksdagen icke varit tillfälle att bedöma, i vilken omfattning fall av hithörande art förekommit, men tydligt är, att avsevärda skattebelopp på detta sätt kunna undandragas kommunen.»

Efter att sedermera hava erinrat om, att 1897 års kommunal-skattekommitté såväl i sitt förslag till bevillningsförordning som i den föreslagna lagen angående kommunal taxering och skattskyldighet upptagit stadgande om efterbeskattning, fortsätter Riksdagen:

»Något hinder för att nu oberoende av den pågående kommunal-skatteutredningen införa ett dylikt stadgande i bevillningsförordningen förefinnes icke. En

Bihang till senare riksdagens protokoll 1914. 1 saml. 160 häft. (Nr 238.) 2

dylik åtgärd förutsätter nämligen icke några ändringar av förordningen i övrigt. Vid sådant förhållande synas goda skäl tala för, att man utan att avvakta utredningens resultat vidtager den av motionären föreslagna förändringen och genom åvägabringande av likformighet i förevarande avseende omöjliggör ovan antydda oegentligheter.

Med anledning av vad sålunda anförts får Riksdagen anhålla, att Eders Kungl. Maj:t ville låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till sådan ändring i gällande förordning angående bevillning av fast egendom samt av inkomst, att däri införes stadgande om efterbeskattning i huvudsaklig överensstämmelse med motsvarande bestämmelse i förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt.»

Den av Riksdagen återopade bestämmelsen i förordningen den 28 oktober 1910 om inkomst- och förmögenhetsskatt, vilken bestämmelse i huvudsak överensstämmer med det förut omförmälda stadgandet i den äldre av nyssnämnda förordning ersatta inkomstskattelagen, lyder sålunda:

7 Kap.

Om efterbeskattning.

22 §.

Har någon i uppgift eller upplysning, som avgivits till ledning vid taxering, lämnat oriktigt meddelande eller har uppgiftspliktig underlåtit avlämna uppgift eller infordrad upplysning, och har därav föranletts, att inkomst eller förmögenhet icke blivit taxerad eller blivit för lågt taxerad, skall, då sådant kommer till vederbörandes kännedom, särskild inkomst- och förmögenhetsskatt genom taxering påföras den skattskyldige till belopp, som genom berörda förfarande undandragits.

Efterbeskattning på grund av denna paragraf må icke ske senare än fem år efter det år, då inkomsten eller förmögenheten rätteligen bort taxeras. Har den skattskyldige avlidit, påföres skatten hans dödsbo; dock att sådan påföring icke må ske senare än ett år efter utgången av det kalenderår, under vilket boupp-teckning blivit ingiven för registrering eller förrättad av vederbörande domstol eller magistrat. Stårhuset svare icke för skatten med mera än tillgångarna i boet. Är boet skiftat, påföres bodelägare icke mera än vad av skatten belöper å hans lott och i intet fall mera än hans lott i boet utgör.

Såsom av den lämnade redogörelsen framgår, var avsikten till en början att införa efterbeskattning även med avseende å inkomstbevillningen, men avstod man senare från denna tanke, sannolikt till följd av 1901 års kommitterades avvisande ställning till densamma. En kraftigt bidragande orsak till att efterbeskattningen icke kommit att utsträckas till bevillningen har nog även varit den av 1904 års bevillnings-

utskott berörda omständigheten, att bevillningstaxeringen då avsåg det löpande årets inkomst, vilket givetvis försvårade införande av eftertaxering. Denna svårighet föreligger ju emellertid numera icke, sedan bevillningstaxeringen på grund av de vid 1907 års Riksdag vidtagna ändringarna i bevillningsförordningen avser det nästföregående årets inkomst.

Då jag nu går att angiva min uppfattning i förevarande fråga, vill jag förutskicka, att sedan genom den år 1910 vidtagna skatte-reformen bevillningsförordningen faktiskt upphört att vara normerande för beskattningen till staten och inskränkts till att bilda grundlaget för den kommunala beskattningen, är frågan om införlivande av efterbeskattningsinstitutet med bevillningstaxeringen numera praktiskt taget att behandla uteslutande ur synpunkten av dess betydelse för kommunalbeskattningen.

Efterbeskattningsens huvudsakliga uppgift med avseende å statsbeskattningen är dels att förhindra, att de skattskyldiga göra en obehörig vinning till följd av utebliven eller för låg taxering, dels ock att möjliggöra uttagande av skatt från ett skatteobjekt, som helt eller delvis undgått behörig beskattning, eller med andra ord att lämna det allmänna ersättning för en tidigare uppkommen förlust. Å det kommunala beskattningsområdet bleve verkan av en efterbeskattning i stort sett densamma. Man torde nämligen kunna bortse från, att teoretiskt taget en kommunal efterbeskattning i vissa fall knappast kan få karaktären av en beskattningsåtgärd, avsedd att åvägabringa ersättning åt kommunen för liden förlust. I sådana fall, då beskattningsföremålets obehöriga minskning övat inflytande på debiteringens storlek, lär nämligen icke hava uppstått någon förlust för kommunen, vilken ju hållits skadeslös genom en högre utdebitering å övriga beskattningsföremål. För de skattdragande däremot har förlust påtagligen uppkommit genom den förskjutning i skattetrycket, som förorsakats av oriktig deklaration; och, om man bortser från eventualiteten av år efter annat inträdande förändringar i de skattskyldiges sammansättning och inbördes inkomstförhållanden, kan åt de skattskyldiga, såsom en helhet betraktade, genom efterbeskattningen beredas någon ersättning därigenom, att det eftertaxerade beloppet det år, då eftertaxeringen sker, inräknas bland övriga vid samma tillfälle taxerade beskattningsföremål och sålunda eventuellt nedbringas det kommunala skattetrycket å dessa beskattningsföremål. Ty det är att märka, att en efterbeskattning näppeligen kan på annat än nu nämnt sätt komma övriga skattdragande i kommunen till godo. Sålunda lär av praktiska skäl svårligen gå för sig att för-

anstalta om en återbetalning av medel, uttagna genom efterbeskattning, till just de skattdragande, som på grund av den förelupna oriktigheten i taxeringen fått erlägga för hög skatt. Ej heller låter sig med ett system, som i allmänhet icke tillåter kommunen att fondera sina inkomster, förena att oberoende av det för beskattningsåret beräknade inkomstbehovet uttaga skatt av ett genom eftertaxering frambragt skatteobjekt.

Då det måste lika väl med avseende å skatteplikten till kommunen som i fråga om skattskyldigheten till staten vara riktigt, att den utkräves fullständigt, så att den enskilde icke genom brottsligt förfarande eller på grund av bristande kännedom om lagens bud må kunna undgå att fullgöra sin skyldighet, och då det utan vidare kan antagas ligga i kommunens intresse, att en anordning kommer till stånd, som möjliggör beskattning av ett dittills undanhållet beskattningsföremål, finner jag det vara påkallat, att efterbeskattning vinner tillämpning jämväl med avseende å inkomstbevillningen och den därpå grundade kommunala beskattningen.

I vilken utsträckning saknaden i bevillningsförordningen av bestämmelser om efterbeskattning vållat, att inkomst undgått bevillningstaxering och kommunalbeskattning, är omöjligt att ens tillnärmelsevis uppgiva utan en noggrann undersökning. En dylik utredning, som skulle bliva både omfattande och besvärlig, synes dock icke för nu föreliggande frågas besvarande vara erforderlig, ty även om utredningen, vilket icke är uteslutet, skulle lämna till resultat, att de förekommande fallen icke äro så synnerligen talrika, lärer detta dock icke böra förhindra, att en principiellt riktig lagändring vidtages, helst densamma, enligt vad jag förvissat mig om, kan genomföras utan att beskattningstagstiftningen i övrigt behöver därav beröras. Det bör för övrigt här framhållas, att fall inträffat, då skattskyldig, som genom upplysning, lämnad mot bättre vetande, föranlett oriktig bevillningstaxering, och som efter upptäckten av det brottsliga förfarandet ådömts böter, ändock kunnat hava vinning av sitt åtgörande till följd därav, att han undgått att erlägga kommunalskatt. Till undvikande av ett dylikt för rättskänslan icke tilltalande resultat lär, enligt vad jag förspport, på sina ställen hava tillgripits den utvägen, att man utan vidare jämväl i bevillningsavseende verkställt en eftertaxering, det vill säga inbegripit den undanhållna inkomsten i taxeringen för det löpande året och sålunda å det eftertaxerade beloppet utdebiterat såväl bevillning som kommunalskatt. En sådan åtgärd är uppenbarligen alldeles stridande mot lagen, men blir dock gällande mot den skattskyldige, om

densamma — såsom av lätt förklarliga skäl nog oftast sker — av honom lämnas oanmärkt.

Med avseende å efterbeskattningen till inkomst- och förmögenhets-skatten gäller, såsom förut antytts, att det eftertaxerade beloppet skall beskattas efter den skattefot, som gällde det år, då beloppet rätteligen bort taxeras. I fråga om en efterbeskattning för bevillning och kommunalskatt vore måhända principiellt riktigast att följa samma regel. Vad angår bevillningen lär ej heller däremot möta något hinder, men beträffande kommunalbeskattningen synes man av praktiska skäl, på sätt jag närmare vill utveckla, böra välja en annan väg. I händelse det eller de belopp, vilka ifrågakomma till eftertaxering, äro så stora, att de, om de under rätt år taxerats, skulle övat inflytande på den kommunala beskattningen och sålunda reducerat debiteringen per skatteenhet, lär det vara mindre lämpligt att beskatta ifrågavarande belopp efter den oreducerade skattefoten, ty härigenom skulle ju å beloppen uttagas högre skatt än som skolat erläggas, därest desamma i rätt tid taxerats. Å andra sidan skulle det medföra en viss omgång att omräkna skattefoten för att tillse, huru stor densamma skulle blivit, därest på sin tid hänsyn kunnat tagas till det sedermera eftertaxerade beloppet. Då för övrigt härtill kommer, att, på sätt förut anmärkts, den genom efterbeskattning uttagna skatten icke lämpligen kan återbetalas till övriga skattdragande och ej heller fonderas utan lär böra upptagas som inkomst för året, synes i varje fall vara enklast att vid efterbeskattningen till kommunen tillämpa debiteringsgrunden för det löpande året, det vill säga inräkna det efterbeskattade beloppet bland de beskattningsföremål, å vilka kommunens skattebehov ifrågavarande år skall utdebiteras. En ytterligare anledning att anlita nu berörda utväg ligger ock i den omständigheten, att därvid någon ändring icke behöver göras i kommunallagarna, alldenstund utan vidare följer, att det eftertaxerade beloppet tages till kommunalbeskattning i vanlig ordning det år, detsamma finnes intaget i taxeringslängden. Ett tillämpande av principen, att efterbeskattningen skulle verkställas efter skattefot för det år, då beskattning av det eftertaxerade beloppet rätteligen bort ske, komme däremot att kräva i formellt avseende rätt omfattande förändringar i kommunallagarna.

Om man sålunda vid en efterbeskattning för kommunalt ändamål kan i fråga om skattefoten frigöra sig från att låta den regleras av de förhållanden, som voro rådande vid tiden, då beskattningen rätteligen bort ske, går ett dylikt bortseende från tidigare förhållanden uppenbarligen ej för sig med avseende å beskattningssorten. Med hänsyn till

kommunalskattens natur bör nämligen för eftertaxerad inkomst alltid gälla samma beskattningssort, som skulle gällt för inkomsten, om den i rätt tid taxerats.

Vad angår den tid, inom vilken efterbeskattning till bevillning må kunna ske, synes den i likhet med vad för inkomst- och förmögenhetsskatten är stadgat böra bestämmas till fem år.

I fråga om efterbeskattning till inkomst- och förmögenhetsskatt gäller, beträffande avliden person, att skatten skall påföras hans dödsbo, att dylik skattepåföring skall ske inom viss tid, att stärbhuset icke svarar för skatten med mera än tillgångarna i boet, samt att, om boet är skiftat, bodelägare icke skall påföras mera än vad av skatten belöper å hans lott och i intet fall mera än hans lott i boet utgör. Enahanda bestämmelser synes böra införas jämväl i bevillningsförordningen. Räckvidden av dylika bestämmelser i bevillningsförordningen blir emellertid i vad föreskrifterna avse begränsning av skattskyldigheten för stärbhus och bodelägare inskränkt att gälla bevillningen; och det kan därför ifrågasättas, om ej stadgande av liknande innebörd borde införas även i kommunalförfattningarna för åstadkommande av enahanda begränsning jämväl av den kommunala skattskyldigheten för stärbhus och bodelägare. Det synes mig dock, att man skulle kunna även i detta fall undgå att vidtaga en icke så alldeles enkel ändring av kommunalförfattningarna. Det ligger i sakens natur, att den ansvarighet för skatt, som till följd av en avliden persons försumlighet eller svikliga förfarande genom efterbeskattning ålägges hans rättsinnehavare, icke kan sträckas längre än den avlidnes efterlämnade tillgångar medgiva, så att, om dessa tillgångar ej förslå till skattens gäldande, rättsinnehavarna ovillkorligen böra vara fria från ansvar för bristen. Nu är det emellertid klart, att med avseende å beskattningen till staten detta lämpligen bör i lagen utsägas, under det att i fråga om den kommunala beskattningen ett sådant stadgande är mindre behöfligt, alldenstund man läser kunna räkna med, att i de säkerligen undantagsvis förekommande fall, då efterbeskattning ifrågakommer efter en avliden, vars tillgångar icke förslå till kommunalskattens gäldande, en uppgörelse under hand åvägbringas mellan kommunen och de skattskyldiga, ledande till avkortning av det belopp, varmed skatten överskjuter kvarlåtenskapen. Skulle emellertid av någon anledning en dylik uppgörelse icke komma till stånd, återstår ju för de efterlevande alltid den utvägen att göra sig urarva. Jag finner det sålunda icke vara nödvändigt eller lämpligt att för närvarande och då reform av den kommunala beskattningsslagstiftningen i sin helhet är å bane intaga stadganden av nyss antytt innehåll i kommunalförfattningarna.

Bestämmelser om efterbeskattning torde — jämte det att stadgande om beskattningsorten införes i bevillningsförordningens nuvarande 13 §, vilken i förslaget erhållit ordningsnummret 14 — böra i övrigt inordnas under ett särskilt kapitel i bevillningsförordningen med plats mellan nuvarande fjärde och femte kapitlet. Sistnämnda kapitel, som omfattar förordningens slut, skulle vid sådant förhållande erhålla ordningsnummret 6 och där upptagna paragrafer omnumreras. I de vid bevillningsförordningen fogade särskilda anvisningarna till ledning vid taxeringen bör ock inrymmas anvisning rörande efterbeskattning, varjämte ett par mindre jämkningar i 3 och 4 §§ av samma anvisningar påkallas av den i själva förordningen vidtagna ändringen av paragrafnumren. De nya bestämmelserna lära vidare böra träda i kraft den 1 januari 1914. Inkomst, som före lagens ikraftträdande undgått beskattning, bör givetvis, såsom ock av ordalydelsen i den föreslagna nya 13 § i bevillningsförordningen framgår, bliva föremål för efterbeskattning under förutsättning, att icke mer än fem år förflutit efter det år, då inkomsten rätteligen bort taxeras.

Departementschefen uppläste härefter ett i anslutning till ovan angivna synpunkter inom finansdepartementet utarbetat förslag till förordning om vissa ändringar i förordningen den 28 oktober 1910 angående bevillning av fast egendom samt av inkomst; och hemställde departementschefen, att kammarrättens utlåtande över förslaget skyndsamt måtte inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna hemställan, som biträdades av statsrådets övriga ledamöter, blev av Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifallen.

Ur protokollet:
Olof Ljungberg.

Bilaga.

Förslag

till

**Förordning om vissa ändringar i förordningen den 28 oktober 1910
angående bevilning av fast egendom samt av inkomst.**

5 Kap.

Om efterbeskattning.

13 §.

Har någon i uppgift eller upplysning, som avgivits till ledning vid taxering, lämnat oriktigt meddelande eller har uppgiftspliktig underlåtit avlämna uppgift eller infordrad upplysning, och har därav föranletts, att inkomst icke blivit taxerad eller blivit för lågt taxerad, skall, då sådant kommer till vederbörandes kännedom, den skattskyldige taxeras till bevilning för det beskattningsbara inkomstbelopp, som genom berörda förfarande förut undgått beskattning. Bevillningen skall härvid påföras den skattskyldige till belopp, som genom förfarandet undandragits.

Efterbeskattning på grund av denna paragraf må icke ske senare än fem år efter det år, då inkomsten rätteligen bort taxeras. Har den skattskyldige avlidit, åsättes taxeringen hans dödsbo; dock att sådan påföring icke må ske senare än ett år efter utgången av det kalenderår, under vilket bouppteckning blivit ingiven för registrering eller förrättad av vederbörande domstol eller magistrat. Stårhuset svare icke för den på taxeringen belöpande skatten med mera än tillgångarna i boet. Är boet skiftat, påføres bodelägare icke mera än vad av skatten belöper å hans lott och i intet fall mera än hans lott i boet utgör.

6 Kap.

Beskattningsort m m.

14 §.

Skattskyldig taxeras — — — den avlidne senast varit eller bort vara mantalsskriven; eller då sådan ort ej finnes: där inkomsten huvudsakligen förvärvats.

Då efterbeskattning jämlikt 13 § äger rum, skall inkomsten taxeras där, varest densamma, om den i rätt tid blivit taxerad, skolat vara föremål för taxering.

15 §.

Konungen — — — uppsägning.

Denna förordning skall tillämpas från och med den 1 januari 1914.

Särskilda anvisningar till ledning vid taxeringen.

3 §.

Med avseende å vad i 14 § *b*) av förordningen angående bevilling av fast egendom samt av inkomst stadgas angående ort, där inkomst av *bankrörelse* skall beskattas, iakttages, att, då rörelsen drivits vid flera kontor, alla omkostnader och förluster under räkenskapsåret av sådan beskaffenhet, att vid beskattning avdrag därför äger rum, påföras rörelsen i dess helhet, varefter beräkningen av den del av beskattningsbara inkomsten, som belöper å varje särskilt kontor, sker på följande sätt. De belopp, som enligt kontorets månadsrapporter vid varje månads slut balanserats å kontorets in- och utlåningsräkningar, sammanläggas och summan delas med månadernas antal, varefter den sålunda erhållna kvoten anses utvisa medelbeloppet av kontorets in- och utlåning för året. Efter det förhållande, vari denna in- och utlåning står till den på enahanda sätt bestämda, sammanlagda in- och utlåningssumman för alla kontoren, uträknas den del av beskattningsbara inkom-

Bihang till senare riksdagens protokoll 1914. 1 saml. 160 häft. (Nr 238.) 3

sten, som bör taxeras i den ort, där kontoret är beläget. Utelöpande postremissväxlar inräknas icke i in- och utlåningsrörelsen.

Vidkommande inkomst — — — — finna skälig.

4 §.

Utlänning, som efter därtill enligt särskild författning förvärvat rätt reser omkring i landet och för egen eller annans räkning bjuder ut till försäljning eller försäljer av honom medförda eller eljes i riket befintliga varor, skall erlægga bevillning i enlighet med de i 8—14 §§ av bevillningsförelörden bestämda grunder; skolande vad sålunda är vordet stadgat äga tillämpning även i det fall, att utlänning medför utländska varor, som förut blivut under en eller annan form rekvirerade.

Om efterbeskattning.

11 §.

Genom efterbeskattning enligt 13 § skall bevillning för den inkomst, som undgått beskattning, påföras till det belopp, varmed den förut erlagda skatten understiger det skattebelopp, som bort påföras, därest den skattskyldiges hela till bevillning beskattningsbara inkomst i rätt tid taxerats till riktigt belopp.

Exempel. En skattskyldig har år 1911 uppgivit sin inkomst till 750 kronor. Med anledning härav har bevillning påförts honom för ett beskattningsbart belopp av 300 kronor med 30 öre. År 1914 upptäckes, att uppgiften varit oriktig, i det att inkomsten utgjort 1,800 kronor. Följaktligen skall år 1914 utan sammanblandning med den taxering, som då må varda den skattskyldige åsatt för inkomst år 1913, genom efterbeskattning påföras honom bevillning för ett beskattningsbart belopp av 1,500 kronor med 1 krona 50 öre.

---

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:ts
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 juli 1914.*

Närvarande:

Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena **WALLENBERG,**

Statsråden: **HASSELROT,**
VON SYDOW,
friherre **BECK-FRIIS,**
STENBERG,
LINNÉR,
MÖRCKE,
VENNERSTEN,
WESTMAN,
BROSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet **Vennersten** anförde:

Vid underdånig föredragning den 28 mars 1913 framlades ett i anslutning till vissa av dåvarande departementschefen angivna synpunkter inom finansdepartementet utarbetat förslag till förordning om vissa ändringar i förordningen den 28 oktober 1910 angående beviljning av fast egendom samt av inkomst, vilka förändringar avsågo att i sistnämnda förordning införa stadganden om efterbeskattning; och förordnades enligt Kungl. Maj:ts beslut samma dag, att kammarrättens utlåtande över förslaget skulle inhämtas.

Sådant utlåtande har av kammarrätten avgivits den 24 april 1913. I berörda utlåtande har kammarrätten anført, att då det enligt det till kammarrätten remitterade förslaget kunde inträffa, att en

person bleve eftertaxerad till bevillning å ort, där han icke eljes vore skattskyldig det år eftertaxeringen skedde och ej heller mantalsskriven, bestämmelse borde meddelas, att den, som bleve eftertaxerad å dylik ort, skulle äga rätt överklaga taxeringen hos kammarrätten inom viss tid efter det att den på taxeringen belöpande skatten honom avfordrats.

Vad kammarrätten sålunda anfört finner jag värt beaktande. Gällande bestämmelser om extra ordinär besvärsmått hos kammarrätten i taxeringsmål återfinnas i 50 § av förordningen den 28 oktober 1910 om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering. I detta lagrum stadgas, att den, som taxerats till inkomst- och förmögenhetsskatt å ort, där han icke är mantalsskriven eller eljes skattskyldig för dylik skatt, samt den, som taxerats till bevillning för samma inkomst å mer än en ort eller eljes till inkomstbevillning å ort, där han icke varit för sådan bevillning skattskyldig och ej heller mantalsskriven, äger att häröver anföra besvär hos kammarrätten, vilka besvär skola inom natt och år efter det att utskylder vederbörande avfordrats ingivas till Kungl. Maj:ts vederbörande befallningshavande. Med dessa bestämmelser skulle givetvis, om den ifrågasatta ändringen av bevillningsförordningen komme till stånd, den av kammarrätten påpekade olägenheten kunna inträffa, varför förändring av bestämmelserna till undvikande därav synes mig böra vidtagas. Men därvid torde, då enligt gällande bestämmelser motsvarande olägenhet förefinnes såsom en möjlighet även vid taxering till inkomst- och förmögenhetsskatt, sådan förändring av bestämmelserna böra vidtagas, att jämväl denna oegentlighet undanröjes; och har jag i sådant syfte låtit utarbета förslag till ändrad lydelse av 50 § i nyssnämnda förordning.

Beträffande det remitterade förslaget har kammarrätten mot det samma ytterligare framställt endast den anmärkningen, att det i förslagets 13 § förekommande ordet »påföring» borde utbytas mot ordet »taxering», vilken anmärkning iakttagits.

Vid förslagets slutliga avfattning har vidare iakttagits, att detta, som ursprungligen var avsett att föreläggas 1913 års riksdag och träda i kraft den 1 januari 1914, undergått vederbörlig ändring i avseende å bestämmelsen om ikraftträdandet, varjämte av enahanda anledning års-siffrorna i 11 § av de vid förslaget fogade anvisningarna jämkats.

Efter att hava uppläst de ovan omförmälda förslagen, hemställde departementschefen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att antaga berörda förslag till förordning om vissa ändringar i förordningen den 28 oktober 1910 angående bevillning av fast egendom samt av inkomst

och till förordning om ändrad lydelse av 50 § i förordningen den 28 oktober 1910 om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering.
Häruti instämde statsrådets övriga ledamöter.

Vad statsrådet sålunda hemställt behagade Hans Maj:t Konungen bifalla; och skulle följaktligen proposition i ämnet av den lydelse, bil. litt . . . vid detta protokoll utvisar, avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:
Einar Hennings.